

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1946 kl. 4 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst från stormfälld skog.

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet ha hänvisats följande, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna I: 149 av herrar *Velander* och *Björkman* samt II: 250 av herr *Gezelius*, vari hemställts, att riksdagen för sin del måtte antaga särskild förordning om taxering av inkomst av stormfälld skog, varigenom dylik inkomst under i motionen angivna förutsättningar måtte kunna fördelas å flera beskattningsår, ävensom att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig författningstext; samt

2) motionen II: 249 av herrar *Werner* och *Pettersson* i Ersbacken, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att de bestämmelser angående taxering för inkomst, som fastställdes att gälla beträffande under år 1943 stormfälld skog, måtte träda i tillämpning även för under år 1945 stormfälld skog, med den ändringen att minimiintäkten för den stormfällda skogen måtte fastställas till 2 500 kronor och insättningen i riksbanken till 1 500 kronor samt att tidsperioden, inom vilken uttag och beskattning skall ske, måtte fastställas till fyra år efter insättningsåret».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

I förordningen den 30 juni 1943 (nr 490) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog ha meddelats föreskrifter angående ett uppskovsförfarande vid taxeringen beträffande vissa slag av intäkt av skogsbruk. Enligt dessa föreskrifter äger skattskyldig, som åtnjutit inkomst genom avyttring av under år 1943 stormfälld skog, under vissa förutsättningar åtnjuta uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst. Uppskovet får avse högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen överstiger de av stormfällningen och avyttringen föranledda kostnaderna under det beskattningsår, då inkomsten åtnjutits. För erhållande av uppskov för-

utsättes, att den skattskyldige å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp, för vilket uppskov önskas. Insättning i riksbanken må dock efter riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar. Uppskov må ej meddelas i sådana fall, då bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 4 000 kronor, och insättning i riksbanken må ej avse belopp understigande 2 000 kronor. Belopp, för vilket uppskov med taxeringen åtnjutits, skall beskattas för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken skett, men senast för fjärde beskattningsåret efter det, då stormfällningen ägde rum.

Ett uppskovsförfarande av liknande slag kan jämlikt förordningen den 29 juni 1945 (nr 483) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1945 avyttrad brännved eller massaved m. m. komma i tillämpning beträffande skattskyldig, som åtnjutit inkomst antingen genom avyttring under år 1945 av brännved eller massaved eller genom upplåtelse nämnda år av avverkningsrätt till skog. Anledningen till införandet av sistnämnda möjlighet till fördelning av skogsbruksinkomst av nu förevarande slag på flera år var att densamma ansågs kunna bidra till en förbättring i vår bränsleförsörjning. Bestämmelserna i 1945 års förevarande förordning äro i huvudsak avfattade på motsvarande sätt som 1943 års förordning. Med hänsyn till syftet med 1945 års lagstiftning ha emellertid spärrgränserna för medgivande av uppskov ansetts böra något sänkas, nämligen till 3 000 kronor beträffande bruttointäktens storlek och till 1 500 kronor beträffande storleken av insättningen i riksbanken.

I de likalydande motionerna I: 149 och II: 250 har erinrats om berörda vid 1943 års riksdag antagna förordning med särskilda bestämmelser angående taxering av under år 1943 stormfällad skog. I motionerna har vidare framhållits bland annat, att denna förordning därefter icke förnyats, ehuru ett tämligen permanent behov därav torde föreligga. Allmänt känt vore ju, att stormar av större eller mindre styrka om än med lokal utbredning tid efter annan fällde större eller mindre kvantiteter rotstående skog. Även om en dylik storm endast skulle gå fram över en enda fastighet och fälla en del av dess virkesförråd, som kunde anses överstiga den normala årstillväxten, borde ur rättvisesynpunkt fastighetens ägare efter utredning få fördela inkomsten av den stormfällda skogen på ett flertal inkomstår, enär densamma i annat fall bleve beskattad under ett och samma år och därvid måhända träffades av en hög progression, ehuru den på grund av omständigheterna måste betraktas såsom ett nödtvunget kapitaluttag. Frågan därom hade ytterligare aktualiserats genom de omfattande stormfällningar, som hade skett under tiden den 8—9 november 1945. Enligt undersökning beräknades därvid 1—1,2 miljoner kubikmeter ha stormfällts i landet, varav 350 000 kubikmeter i Värmlands och 500 000 kubikmeter i Kopparbergs län. Stormfällning av skog måste beräknas vara en med vissa mellanrum återkommande händelse. Det syntes därför principiellt riktigast, att en permanent lagstiftning förefunnes i huvudsaklig överensstämmelse med den som gällde för dylika inkomster under år 1943.

I motionen II: 249 har framhållits bland annat, att under hösten år 1945 inträffat betydande stormfällningar i vissa delar av landets skogsområden. På grund av den ojämnhet, varmed stormfällningen gått fram i olika delar av landet, hade de skogsägare, som blivit hårdast drabbade, tvingats till virkesuttag eller till ett lösgörande av själva skogskapitalet, som icke kunde hänföras till normal skogsinkomst. Det kunde icke vara rimligt att dessa kapitaluttag, vilka påtvingats den skattskyldige och som ofta omfattade många års tillväxt, skulle vid taxering till inkomstbeskattning underkastas för den vanliga inkomstbeskattningen gällande bestämmelser. Genom 1943 års beskattningsbestämmelser angående taxering av under år 1943 stormfälld skog och riksdagens beslut år 1945 om en viss inkomstutjämning efter i stort sett samma regler beträffande brännved och massaved kunde principen om inkomstutjämning särskilt vid ofrivilliga skogsuttag sägas vara godtagen av statsmakterna. De förhållanden, som nu inträtt i anledning av höstens stormskador, vore fullt likartade och å vissa orter större än de under år 1943 inträffade. Starka skäl föreläge alltså att tillämpa de för år 1943 i hithörande avseende gällande beskattningsreglerna. Emellertid syntes dessa regler ha ställt sig mycket ogynnsamma för de mindre skogsägarna, enär de fastställda minimibeloppen i 1943 års lagstiftning faststälts allt för höga. Ett vid samma riksdag framställt motionsyrkande, att bruttointäkten av den stormfällda skogen måtte sättas till lägst 2 500 kronor och insättning i riksbanken till lägst 1 500 kronor, syntes vara väl avvägt för att den medgivna rätten skulle kunna åtnjutas även av mindre skogsägare, särskilt med hänsyn till önskvärdheten av att mera jämnt kunna utnyttja garantiskatteavdraget.

I anledning av nu förevarande motioner har utskottet sökt vinna upplysning angående i vilken utsträckning intäkter från sådan under år 1945 stormfälld skog, som åsyftas i motionerna, kunna ha uppkommit för vederbörande skattskyldiga redan under år 1945. Efter förfrågningar under hand ha till utskottet i förevarande avseende inkommit yttranden från *skogsvårdsstyrelserna i Skaraborgs, Örebro, Värmlands, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län*. Av de sålunda avgivna yttrandena framgår, att endast i Kopparbergs län intäkter av ifrågande slag i betydande omfattning skulle ha inlutit under år 1945, medan såvitt vore känt i övriga län några intäkter från under år 1945 stormfälld skog icke torde ha hunnit inflyta under nyssnämnda år annat än möjligen i undantagsfall, varför den i motionerna ifrågasatta lagstiftningen icke torde kunna få nämnvärd betydelse såvitt anginge 1946 års taxering av intäkt av skogsbruk i sistnämnda län.

Vidare har efter utskottets förfrågan *skogsstyrelsen* inkommit med en på uppgifter från vederbörande länsjägmästare grundad redogörelse för de senaste tjugو årens stormkatastrofer av sådan omfattning att möjlighet till en fördelning av skogsbruksinkomster från stormfälld skog på flera år varit önskvärd. Det huvudsakliga resultatet av denna undersökning redovisas i särskild vid detta betänkande fogad *bilaga*.

Utskottet.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen ha de ifrågavarande motionerna närmast föranletts av den stormfällning av skog, som den 8 och den 9 november 1945 ägde rum i vissa delar av landet. I de likalydande motionerna I: 149 och II: 250 har — under åberopande av att stormfällning av skog icke kunde betraktas såsom en i tiden isolerad företeelse utan vore en med vissa mellanrum återkommande händelse — yrkats införande av en permanent lagstiftning, varigenom inkomst av stormfälld skog kunde fördelas på flera beskattningsår. I motionen II: 249 har yrkats, att de bestämmelser angående taxering för inkomst, som fastställdes att gälla beträffande under år 1943 stormfälld skog, måtte med vissa ändringar få tillämpas även för under år 1945 stormfälld skog.

Utskottet finner de i motionerna uttalade önskemålen om en fördelning på flera år av inkomst på grund av stormfällning av skog beaktansvärda. Enligt utskottets mening måste det anses önskvärt, att möjlighet till en sådan fördelning av inkomst av skogsbruk överhuvud taget förefunnes i sådana fall, då inkomst av detta slag uppgår till mera betydande belopp. Utskottet får härvid erinra om att kommunalskatteberedningen i del II av sitt betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. (SOU 1942: 35) upptagit denna fråga till behandling och även föreslagit vissa åtgärder i syfte att erhålla en utjämning mellan olika år beträffande beskattningen av skogsbrukets inkomster. Med hänsyn härtill finner utskottet befogat att avvakta Kungl. Maj:ts ställningstagande till kommunalskatteberedningens förslag. Härjämte må nämnas, att 1943 års jordbrukstaxeringssakkunniga i sitt innevarande år avgivna betänkande med förslag till ändrade bestämmelser i fråga om taxering av inkomst av jordbruksfastighet samt lag om jordbruksbokföring (SOU 1946: 29) berört detta spörsmål samt därvid framhållit, att detsamma borde upptagas till förnyat övervägande sedan bokföringsmässig inkomstberäkning införts beträffande jordbruket och erfarenhet om dess verkningar vunnits.

I anledning av vad i motionerna anförts må vidare påpekas, att den i november 1945 skedda stormfällningen av skog icke torde kunna sägas innebära ett aktualiserande av frågan om en fördelning på flera år av inkomst av detta slag. I och med övergången till det nya uppbördssystemet kommer nämligen enligt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen skattebefrielse att inträda beträffande intäkter av berörda stormfällning, vad angår de skatter, som skulle ha utgått på grund av 1946 års taxering, delvis och beträffande de skatter, som skulle ha utgått på grund av 1947 års taxering, helt och hållet.

Utskottet anser sig fördensskull icke kunna tillstyrka bifall till de föreliggande motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att de likalydande motionerna I: 149 av herrar Velandér och Björkman samt II: 250 av herr Gezelius om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst från stormfälld skog icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, samt

2) att motionen II: 249 av herrar Werner och Pettersson i Ersbacken om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst av stormfälld skog icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 juni 1946.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Elon Andersson, Wahlmark, Velandér, Sjödahl, friherre De Geer, Frans Ericson, Björnsson, Robert Berg* och *Axel Ivar Anderson* samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Björklund, Hammarlund, Sandberg, Orgård, Janson i Frändesta, Falk, Karlsson i Grängesberg* och *Andersson i Dunker*.

Reservation

av herr *Velandér*.

**Sammanställning av länsjägmästarnas uppgifter om de senaste 20 årens stormkata-
bruksinkomsten på flera**

L ä n	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Stockholms.	—	—	—	—	del av länet	hela länet	—	—	—	—
Uppsala	—	—	—	—	del av länet	del av länet	—	—	—	—
Södermanlands....	—	hela länet	hela länet	—	hela länet 2 gånger	del av länet	—	—	—	—
Östergötlands ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings.....	—	—	—	—	del av länet 2 gånger	del av länet	—	—	—	—
Kronobergs	—	—	—	—	del av länet	hela länet	—	—	—	—
Kalmar norra....	—	—	—	—	del av länet	—	—	—	—	—
Kalmar södra	—	—	—	—	hela länet	—	—	—	—	—
Gotlands.....	—	—	—	—	hela länet	—	hela länet	—	—	—
Blekinge.....	—	—	—	—	del av länet hela länet	—	—	—	—	—
Kristianstads.....	—	—	—	—	del av länet	—	—	—	—	—
Malmöhus	—	—	—	—	del av länet 2 gånger	—	—	—	—	—
Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus Älvsborgs.....	del av länet	del av länet	—	—	del av länet 2 gånger	del av länet	del av länet	—	—	—
Skaraborgs.....	hela länet	hela länet	—	—	—	—	del av länet	—	del av länet	—
Värmlands.....	—	—	—	—	—	—	del av länet	—	—	—
Örebro	—	—	del av länet	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands....	—	del av länet	—	—	—	hela länet	—	—	—	—
Kopparbergs	—	—	hela länet	—	—	del av länet 2 gånger	del av länet 2 gånger	—	—	—
Gävleborgs.....	—	—	—	—	—	del av länet	—	—	—	—
Västernorrlands ...	—	—	hela länet 2 gånger	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	del av länet	del av länet	—	del av länet	—	—
Västerbottens....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens.....	—	—	—	—	—	del av länet 2 gånger	—	del av länet	—	—
Hela landet	2	4	5	—	18	12	6	2	1	—

¹ Uppgifter från Östergötlands län saknas.

Bilaga.

strofer, vilka varit av sådan omfattning, att möjlighet till en fördelning av skogs-
år varit önskvärd.

1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	Summa
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 gånger
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ,
—	—	—	—	—	—	hela länet del av länet	—	—	—	7 ,
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	hela länet	del av länet 2 gånger	del av länet 2 gånger	—	7 gånger
—	hela länet	—	—	—	—	hela länet 2 gånger	—	—	—	5 ,
—	hela länet	—	—	del av länet	—	hela länet 2 gånger	—	—	—	5 ,
—	—	—	—	—	—	hela länet 2 gånger	—	—	del av länet 2 gånger	5 ,
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ,
—	—	—	—	—	—	del av länet 2 gånger	—	—	hela länet	5 ,
—	—	—	—	del av länet	—	hela länet 2 gånger	hela länet	—	—	5 ,
—	—	—	—	—	hela länet	hela länet	del av länet	—	—	5 ,
—	—	—	—	—	—	del av länet	—	—	—	1 gång
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	del av länet	—	—	—	—	hela länet 2 gånger	—	—	—	9 gånger
del av länet 2 gånger	—	—	—	—	—	hela länet 2 gånger	del av länet	del av länet	—	10 ,
—	—	—	—	—	—	del av länet	—	del av länet	—	3 ,
—	del av länet	—	—	—	—	hela länet	—	del av länet	—	4 ,
—	—	—	—	—	—	del av länet	—	—	—	3 ,
hela länet	—	—	—	—	del av länet	del av länet	—	del av länet 3 gånger	—	11 ,
del av länet	—	—	—	—	—	—	—	del av länet	—	3 ,
—	hela länet	hela länet	—	del av länet	—	—	del av länet 2 gånger	—	—	7 ,
del av länet	hela länet	hela länet 2 gånger	—	del av länet	del av länet	del av länet	del av länet	—	—	11 ,
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
del av länet	—	del av länet	—	del av länet	—	—	—	—	—	6 gånger
6	6	4	—	5	3	24	8	9	3	